

เวทีสาธารณะออนไลน์: ปิดตกกฎหมาย! ผู้ก่อมลพิษไม่ต้องจ่าย?

รู้จัก (ร่าง) กฎหมาย PRTR

นำเสนอโดย

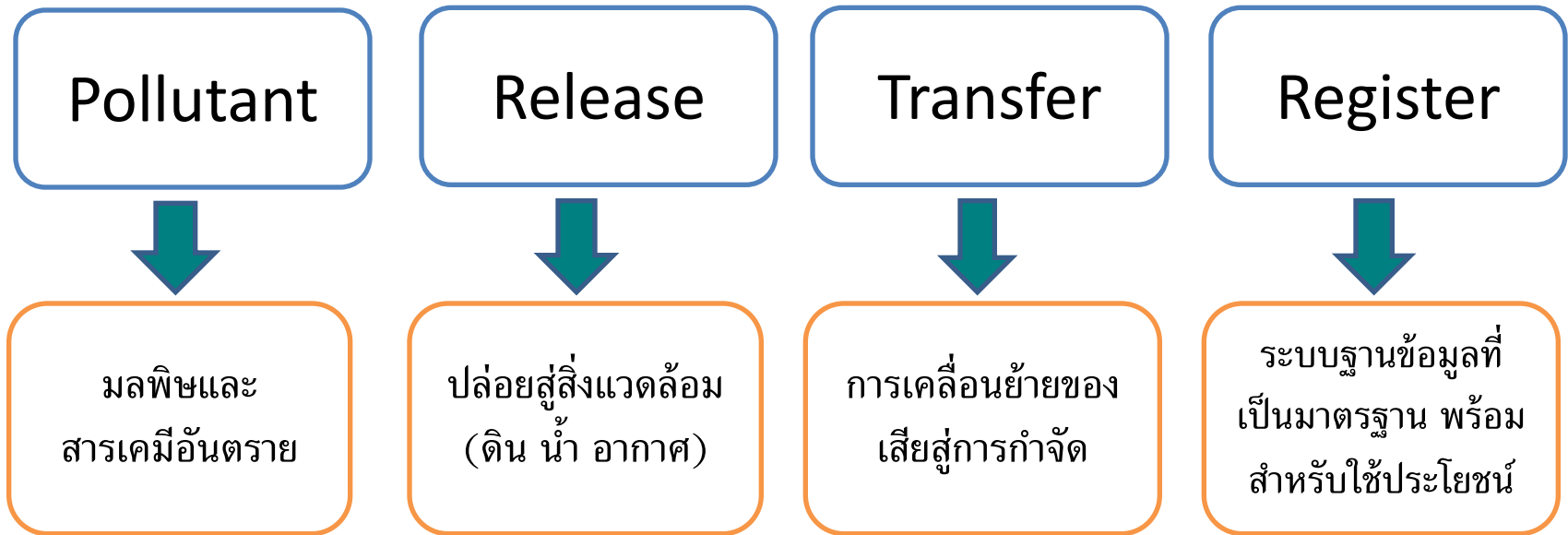
เพ็ญโฉม แซ่ตั้ง มูลนิธิบูรณะนิเวศ

จัดโดย

มูลนิธิบูรณะนิเวศ มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม EEC Watch และ Greenpeace Thailand

วันศุกร์ที่ 9 กรกฎาคม 2564

ความหมายของ PRTR

OECD: นิยามและความหมาย ของ PRTR

- ฐานข้อมูลหรือคลังข้อมูลสารเคมีที่อาจจะเป็นอันตราย/สารมลพิษที่ปล่อยสู่อากาศ น้ำ และดิน และของเสียที่มีการเคลื่อนย้ายจากแหล่งกำเนิดไปกำจัด/บำบัด
- ระบบที่รวมข้อมูลทั้งหมดเข้ามาด้วยกันเพื่อให้รู้ว่าการปล่อยมลพิษอะไรบ้าง ปล่อยจากที่ไหน ปริมาณเท่าไร และปล่อยโดยใคร และเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ
- ระบบข้อมูลที่ล้ำค่าสำหรับติดตามแนวโน้มมลพิษจากภาคอุตสาหกรรม ระบุพื้นที่มลพิษ และจัดลำดับความสำคัญของแผนป้องกันสิ่งแวดล้อม

PRTR กับการพัฒนาที่ยั่งยืนและการจัดการสารเคมีให้ปลอดภัย

Earth Summit 2535

- Agenda 21
- Chapter 19
- ฐานข้อมูลการปล่อย/เคลื่อนย้ายสารมลพิษ
- Emission Inventory (EI)

2536

2535

- PRTR
- OECD ทำคู่มือสำหรับรัฐบาล
- UNITAR ฝึกอบรม
- .....

World Summit on Sustainable Development (WSSD) 2545

- National PRTR
- SAICM

2545

2549

รับรอง SAICM

- Global Plan of Action
- 2558 PRTR Law

กำหนดให้ทุกประเทศมีกฎหมาย PRTR

2558

จุดเริ่มต้นและการพัฒนาระดับโลก

ลำดับเวลา	สาระ/เหตุการณ์ที่สำคัญ
2535 EARTH SUMMIT	ข้อสรุปของที่ประชุมระบุว่า “การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นทั่วโลกในหลายสิบปีที่ผ่านมา สร้างความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนอย่างรุนแรง เพื่อยับยั้งหายนะในอนาคต โลกของเราจำเป็นต้องมุ่งสู่ทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนมากขึ้น รัฐบาลทุกประเทศควรต้องปฏิบัติตามหลักการในปฏิญญาริโอ และแผนปฏิบัติการ 21
ปฏิญญาริโอ	เพิ่มบทบาทและให้ความสำคัญกับภาคประชาชนในการแก้ปัญหา หลักการข้อที่ 10 : 3 เสาหลักคือ การเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วม และการเข้าถึงความยุติธรรม
แผน ปฏิบัติการ 21	ระบุว่า ที่ผ่านมแต่ละประเทศแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ได้ โดยเฉพาะปัญหามลพิษและสารเคมีอันตราย เพราะรัฐบาลขาดข้อมูลประกอบการตัดสินใจและวางแผน <ul style="list-style-type: none"> -เสนอให้เร่งจัดทำ Emission Inventories (EI) ในทุกประเทศ -ลดปริมาณของเสีย -เปลี่ยนกระบวนการผลิตให้ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ -ควบคุมการค้าของเสียระหว่างประเทศ -ขยายการใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

จุดเริ่มต้นและการพัฒนาระดับโลก

ลำดับเวลา	สาระ/เหตุการณ์ที่สำคัญ
2536-2550 การขยาย แนวความคิด เรื่อง PRTR	IFCS (Intergovernmental Forum on Chemical Safety) เปลี่ยนจาก EI เป็น PRTR ส่งเสริมให้เกิดกลไกการจัดการสารเคมีให้ปลอดภัย โดยเน้นการพัฒนาระบบ PRTR ให้ขยายไปทุกประเทศ และพัฒนาภูมิภาคอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการสารเคมี เช่น GHS
(2538)	IOMC (Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals) ประกอบด้วย 7 องค์กรหลัก FAO, ILO, OECD, UNEP, UNIDO, UNITAR, WHO ตั้ง IOMC PRTR Coordinating Group - เวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานความร่วมมือ เพื่อให้มีการดำเนินการพัฒนาระบบ PRTRs ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
(2539)	OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) โดย OECD Council มีมติรับข้อเสนอจาก IOMC เกี่ยวกับการพัฒนา PRTRs ซึ่งมีผลบังคับให้ประเทศสมาชิกทั้งหมดของ OECD ต้องพัฒนากฎหมาย PRTR และจัดทำคู่มือการพัฒนากฎหมายนี้สำหรับรัฐบาลแต่ละประเทศ
(2541)	OECD มีมติรับรอง Aarhus Convention (กฎหมายว่าด้วยการเข้าถึงข้อมูลฯ การมีส่วนร่วม และการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน) ซึ่งเป็นการรับรองกฎหมาย PRTR อีกชั้นหนึ่ง

ต้นแบบจาก TRI ของสหรัฐอเมริกา

ลำดับเวลา	สาระ/เหตุการณ์ที่สำคัญ
2522	<p>รัฐบาลท้องถิ่นของรัฐนิวเจอร์ซีย์หาสาเหตุและความเชื่อมโยงระหว่างมลพิษอุตสาหกรรมกับโรคมะเร็งโดยออกกฎหมายบังคับให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องรายงานการปล่อยสารเคมีและมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม</p> <p>ระบบการรายงานของรัฐนิวเจอร์ซีย์ ได้เป็นต้นแบบที่ขยายไปยังมลรัฐอื่น ๆ และก่อนที่ จะกลายเป็นระบบ TRI ของประเทศ</p>
2529	<p>ภายหลังเหตุการณ์สารเคมีรั่วที่เมืองโบพาล สภาคองเกรสของสหรัฐฯ ได้ออกกฎหมาย การวางแผนฉุกเฉินและสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน (Emergency Planning and Community Right to Know Act)</p> <p>อันเป็นจุดเริ่มของการมีกฎหมาย Toxic Release Inventory (TRI) ที่เป็นต้นแบบของ PRTR</p>

จำนวนประเทศที่มีกฎหมาย PRTR

ปัจจุบันมีกว่า 50 ประเทศทั่วโลกที่มีกฎหมาย PRTR บังคับใช้และบางประเทศอยู่ในระหว่างการพัฒนา

เป้าหมาย
เป้าหมายของ
กฎหมายคือ การลดการปล่อยมลพิษ แหล่งกำเนิด และการจัดการสารเคมีให้ปลอดภัยต่อประชาชน

<http://prtr.unitar.org/en/prtr-initiatives-map>

ประโยชน์และความสำคัญ

ภาครัฐ เช่น

- การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินนโยบายการลดมลพิษหรือสารเคมีสู่สิ่งแวดล้อม
- การวัดความสำเร็จของนโยบายสิ่งแวดล้อม
- การวางแผนรองรับเหตุฉุกเฉินของหน่วยงานรัฐและอุตสาหกรรม
- การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- การศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันมลพิษ และผลกระทบต่อสุขภาพ

ประโยชน์และความสำคัญ

ภาคอุตสาหกรรม เช่น

ตรวจสอบตัวเอง ป้องกันความสูญเสีย, กระตุ้นให้ใช้

สารเคมีมีประสิทธิภาพ

ลดการปลดปล่อย/เคลื่อนย้าย มลพิษ/สารเคมี สู้สิ่งแวดล้อม

ปรับปรุงระบบการตรวจสอบภายใน – ช่วยลดค่าใช้จ่าย

ความปลอดภัยของพนักงานในโรงงาน

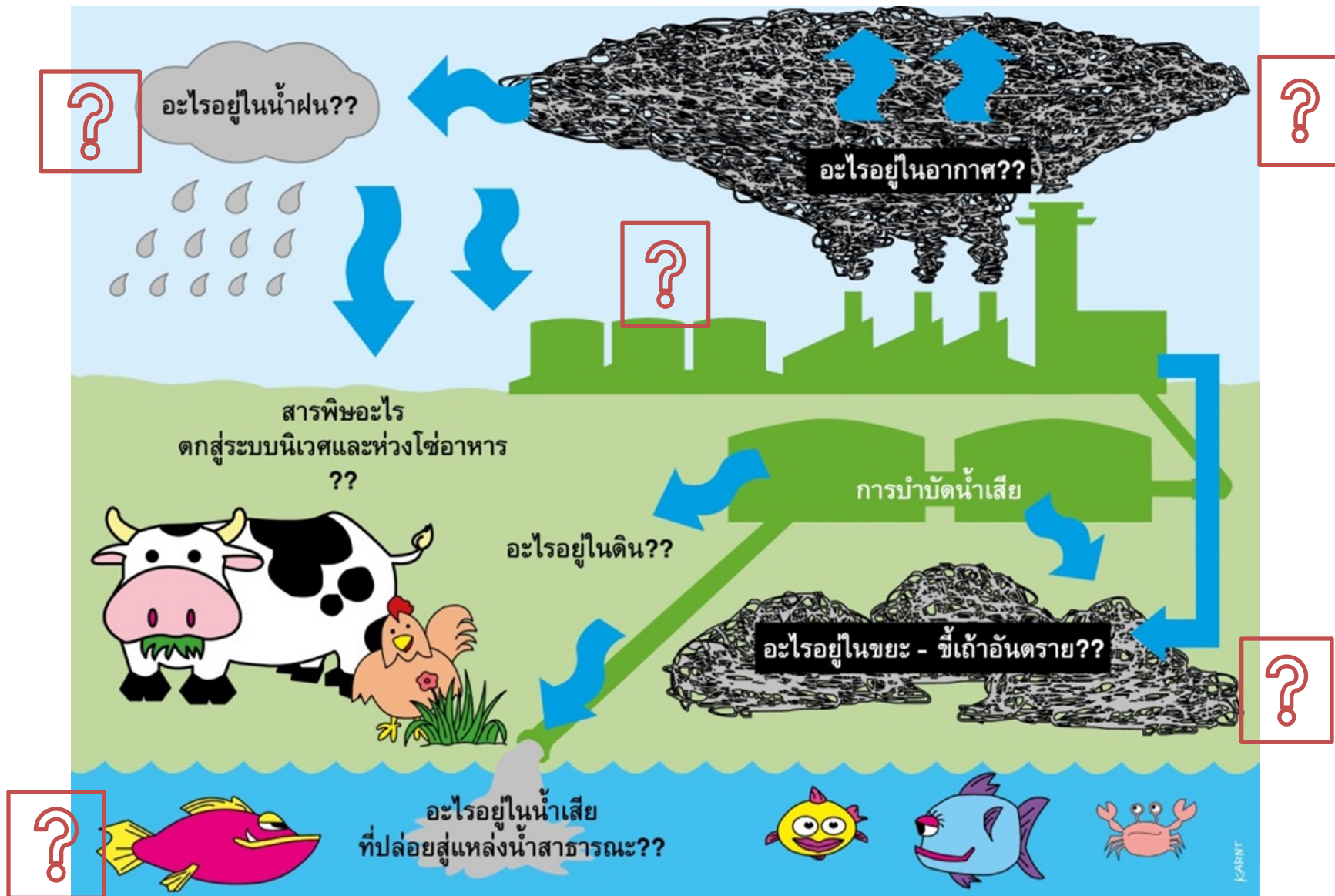
ภาพลักษณ์ – ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

ประโยชน์และความสำคัญ

ประชาชน เช่น

- เครื่องมือช่วยให้เข้าถึงข้อมูลด้านมลพิษและสารเคมีของโรงงานและของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันตนเองและชุมชน, ตรวจสอบโรงงานและเจรจากับโรงงานให้แก่ปัญหา
- เครื่องมือส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหามลพิษ เช่น ร่วมพัฒนาแผนป้องกันมลพิษ, การปรับปรุงระบบความปลอดภัย
- สร้างกระบวนการเรียนรู้และเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
- ศึกษาวิจัย

กฎหมาย PRTR มีความสำคัญกับทุกฝ่ายในการคุ้มครองสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ สู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... (ร่าง พรบ. PRTR)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

เหตุผล

โดยที่การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้มีการใช้สารเคมีในการผลิตทางอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริการต่างๆ เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตลอดเวลา พื้นที่หลายแห่งจึงกลายเป็นแหล่งกำเนิดและแหล่งรองรับสารมลพิษ ทั้งในรูปของมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย มลพิษในดิน และของเสียอันตรายอื่นๆ ปัญหาดังกล่าวนับวันก็ยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ และความสมบูรณ์

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้าย สารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....

จัดทำโดย มูลนิธิบูรณะนิเวศและมูลนิธิธรรมสิ่งแวดล้อม

ร่างกฎหมายแบ่งออกเป็น 8 หมวด รวม 41 มาตรา รวมบทเฉพาะกาล

หมวด 1 การรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ

หมวด 2 การประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน

หมวด 3 การจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ
จากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

หมวด 4 คณะกรรมการข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ

หมวด 5 การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน

หมวด 6 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด 7 พนักงานเจ้าหน้าที่

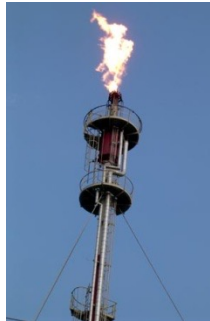
หมวด 8 บทกำหนดโทษ

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....

ตัวอย่างบทนิยาม

“แหล่งกำเนิดมลพิษ”

ใช้สารเคมีอันตราย ผลิตสารเคมีอันตราย หรือปล่อยสารเคมีอันตรายสู่ดิน น้ำ อากาศ จากกระบวนการอื่น (เช่น เผาเชื้อเพลิง ทำความสะอาดเครื่องจักร ชุดเหมือง ฯลฯ) และเคลื่อนย้ายสารเคมีอันตรายออกนอกโรงงาน (เพื่อรีไซเคิล บำบัด หรือกำจัด)

ภาพ: มุสตีบูรณะนิเวศ; PostToday; Hydrotek

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....

ตัวอย่างข้อบัญญัติบางข้อ

- หน่วยงานอิสระ รวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (รัฐส่วนกลางและคณะกรรมการวิชาการ) ไม่มีหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน
- คุ้มครองความลับทางการค้า เปิดเผยเฉพาะชื่อกลุ่มสารเคมีที่เป็นของเสียและมีการปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม
- เปิดเผยต่อสาธารณะทางอินเทอร์เน็ตและอื่นๆ โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่าย
- โทษการปกปิดข้อมูลและการรายงานเท็จ (รวมโทษประจาน โทษทางปกครอง และโทษทางอาญา)

ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....

ตัวอย่างประโยชน์จากกฎหมาย

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษในชุมชนได้ สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจอนุมัติ/ต่อใบอนุญาตกิจการที่ก่อมลพิษสูง
- รัฐส่วนกลาง
  - สามารถกำหนดเป้าหมายการลดมลพิษ มีตัวชี้วัดความคืบหน้าที่ชัดเจน
  - สามารถรับมือกับอุบัติเหตุเคมีได้อย่างทันท่วงที
  - สามารถเฝ้าระวังสุขภาพชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ภาคเอกชน ลงทุนแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด นำไปสู่การอยู่ร่วมกันกับชุมชนอย่างยั่งยืน
- ประชาชน รับรู้ความเสี่ยงต่อสุขภาพ รับมือกับอุบัติเหตุเคมี และมีข้อมูลประกอบการต่อรองให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่ดีที่สุดและการลดมลพิษ

กฎหมาย PRTR จะทำให้มีข้อมูลสารเคมีและมลพิษจากแหล่งกำเนิด

1	ชื่อสถานประกอบการ สถานที่ตั้ง ประเภทกิจการ
2	ปริมาณการผลิต การครอบครอง และการใช้สารมลพิษหรือสารเคมี
3	การเคลื่อนย้ายสารมลพิษหรือสารเคมีออกนอกโรงงาน
4	ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อควบคุมการปลดปล่อยสารมลพิษหรือสารเคมี
5	คุณลักษณะเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
6	การตรวจสอบประสิทธิภาพระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
7	การปลดปล่อยสารมลพิษหรือสารเคมี และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม
8	ข้อมูลอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ขั้นตอนการรายงานของ PRTR และการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ

1	การบ่งชี้สารเคมีเป้าหมายที่จัดเก็บไว้ในโรงงาน	107 สาร ตามร่าง กม.
2	การคำนวณปริมาณสารเคมีที่ถือครอง (ปริมาณที่ใช้และผลิต)	ปริมาณถือครอง >1 ตัน
3	การบ่งชี้จุดปลดปล่อยสารเคมีและของเสีย ที่นำออกนอกโรงงาน	แหล่งกำเนิด/ กระบวนการ
4	การประเมินการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารเคมี	คู่มือการประเมิน
5	การจัดทำรายงาน PRTR ส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระบบ electronic
6	การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล	หน่วยข้อมูล/วิชาการ กรรมการตรวจสอบ
7	การประมวลผลข้อมูล	หน่วยข้อมูล/วิชาการ
8	การเผยแพร่ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้สะดวก	มีเว็บไซต์เฉพาะเรื่องนี้

1. วิธีการประเมิน/การรายงานการปลดปล่อยและการเคลื่อนย้ายมลพิษ

การบ่งชี้สารเคมีเป้าหมายที่จัดเก็บไว้ในโรงงาน

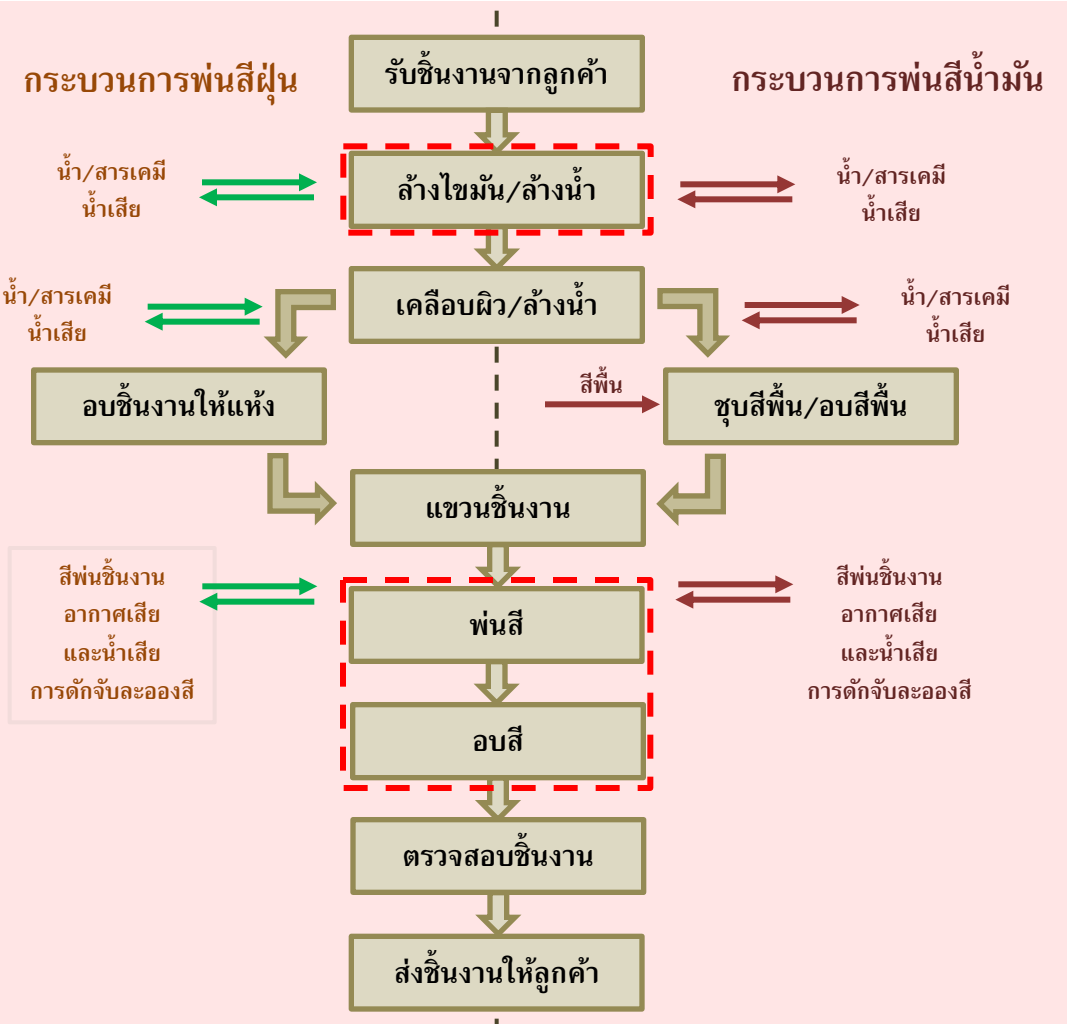
- จัดทำบัญชีวัตถุดิบและสารเคมีที่ใช้ในโรงงาน
- ทำบัญชีผลิตภัณฑ์
- หาค่าประกอบของวัตถุดิบ สารเคมี และผลิตภัณฑ์
- เปรียบเทียบกับรายงานสารเคมีที่กฎหมายกำหนด (เช่น กฎหมายกำหนดไว้ 107 ชนิด)

ใช้อะไร

มีอะไรเป็น
องค์ประกอบ

ใช้เท่าไร

คิดเป็นสารแต่ละชนิดเท่าไร

2. บ่งชี้จุดปลดปล่อยในกระบวนการผลิต

การล้างไขมัน

1. การล้างคราบไขมันด้วยตัวทำละลาย → น้ำเสีย
2. การต้มล้างไขมันด้วยด่างร้อน
3. การล้างชิ้นงานโดยใช้ไฟฟ้า
4. การล้างด้วยกรด
5. การล้างด้วยน้ำ

การพ่นสี

สารเคมีในกระบวนการ	สารเคมี PRTR
สีโปว	Styrene, Toluene, Xylene, Isopropyl alcohol
ทินเนอร์ และ แลคเกอร์	Ethyl Acetate, Methanol, Toluene, Xylene, Isopropyl

ที่มา: http://www2.div.go.th/I_standard/Web/pane_files/Industry21.asp

สรุป ร่าง พรบ. การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....

ข้อมูลมลพิษต้องเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ไม่เสียค่าใช้จ่าย
และเพียงพอต่อการสร้างแรงจูงใจให้สะดวก เกิดการลดมลพิษที่แหล่งกำเนิด

แหล่งกำเนิดมลพิษ
ส่งข้อมูลชนิดและปริมาณ
สารเคมีที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม
และเคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่
เป็นประจำทุกปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชายและอิสระ
(ไม่มีหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม)
รวบรวม ตรวจสอบข้อมูล และ
เผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะอย่าง
สะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่าย

- ประชาชนรับรู้ความเสี่ยงต่อสุขภาพ
- รัฐส่วนกลางมีข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา
- รัฐท้องถิ่นเข้าถึงข้อมูลมลพิษได้ แม้ไม่มีผู้เชี่ยวชาญ
- ผู้ก่อมลพิษมีแรงจูงใจปรับปรุงเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษ

มูลนิธิบูรณะนิเวศ

**ตัวอย่างข้อมูลที่มีการรายงาน
และเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตตามกฎหมาย PRTR
ของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น**

CAL ALERT AND RECOVERY-THAILAND

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน และการลดมลพิษของสหรัฐอเมริกา

ระบบ PRTR ของสหรัฐอเมริกา เรียกว่า TRI (Toxic Release Inventory) ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2529 ประชาชนสามารถเข้าดูและค้นหาข้อมูลการปล่อยมลพิษของโรงงานต่างๆ ได้ตลอดเวลาที่เว็บไซต์ <http://www2.epa.gov/toxics-release-inventory-tri-program>

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม กลุ่มบริษัทไบเออร์ (Bayer Group)

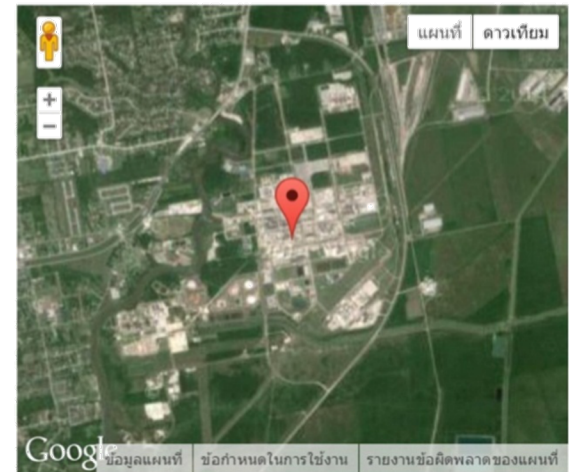
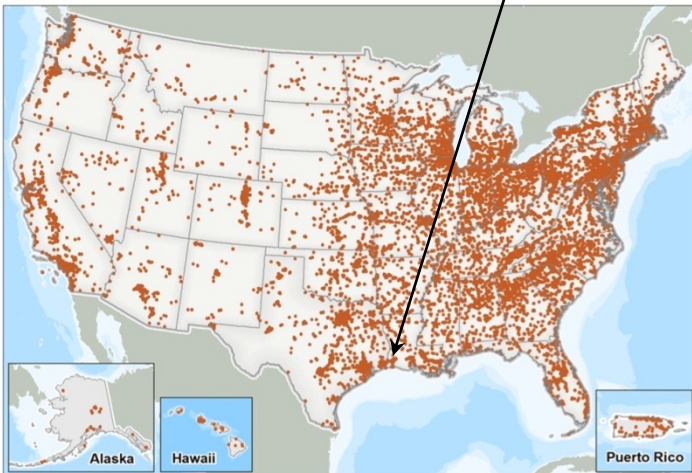
เลขที่ 8500 ถนน West Bay Road MS-21 เมืองเบย์ทาวน์ มลรัฐเทกซัส สหรัฐฯ

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นปลาย – ผลิตโฟม พลาสติก และวัตถุดิบในสารเคลือบผิววัสดุและสาร
ยัดเกาะ โรงงานผลิตชื่อ Bayer MaterialScience เมือง Baytown มลรัฐ Texas สหรัฐอเมริกา

BAYER MATERIALSCIENCE BAYTOWN

8500 W BAY RD MS-21
Texas, 775239730
latitude: 29.75833
longitude: -94.90833

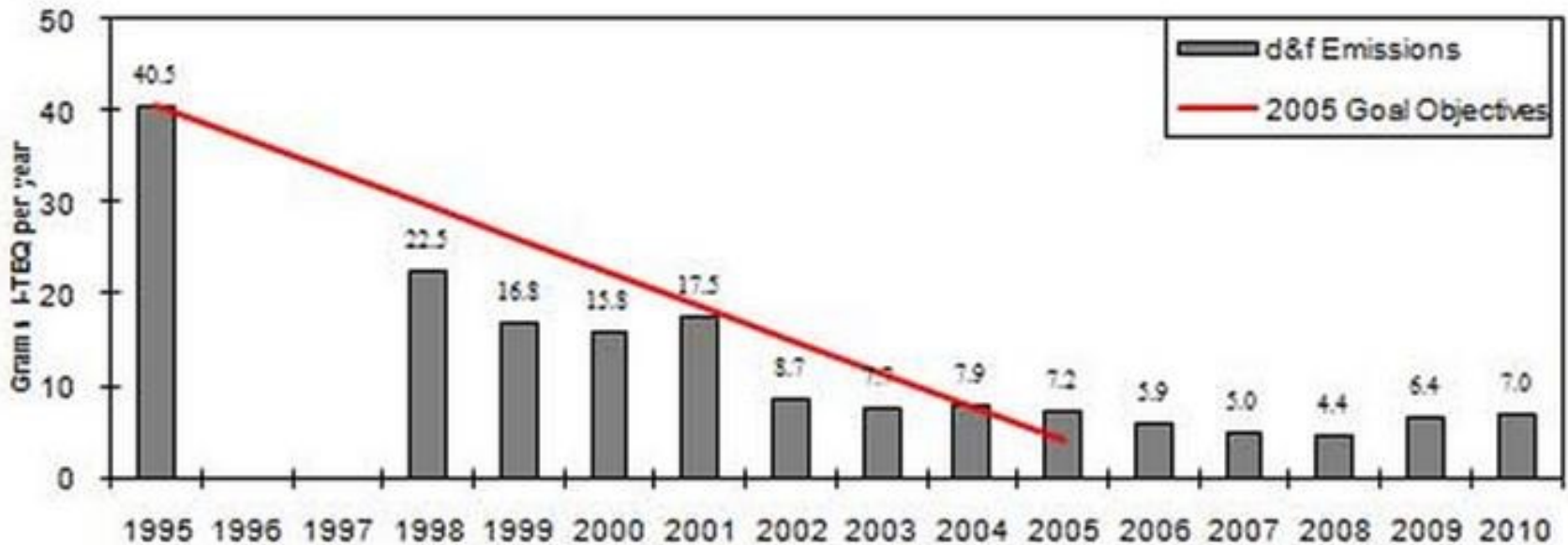

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มบริษัทดาว เคมิคอล (สหรัฐอเมริกา)

ลดปริมาณการปล่อยสารไดออกซินและฟูราน 80% (1995-2010)

ปริมาณการปล่อยสารไดออกซินและฟูรานสู่อากาศและน้ำ

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม
ของกลุ่มบริษัทดาว เคมิคอล (สหรัฐอเมริกา) จำกัด

“This mandatory disclosure has done more than all other legislation put together in getting companies to voluntarily reduce emission”

“การเปิดเผยข้อมูลเชิงบังคับนี้ทำได้มากกว่ากฎหมายอื่น ๆ ทั้งหมดที่รวมกันเพื่อให้บริษัทต่าง ๆ ลดการปล่อยก๊าซโดยสมัครใจ”

Millard Etling
วิศวกรสิ่งแวดล้อม
บริษัท ดาว เคมิคอล

Source: Seabrook, C. 1991. Your toxic neighbors: Disclosures spark improvements. Atlanta Journal and Constitution. August 22. G1 อ้างถึงใน A. Fung and D. O'Rourke. Reinventing Environmental Regulation from the Grassroots Up: Explaining and Expanding the Success of the Toxics Release Inventory. Environmental Management. 25(2): 115-127.

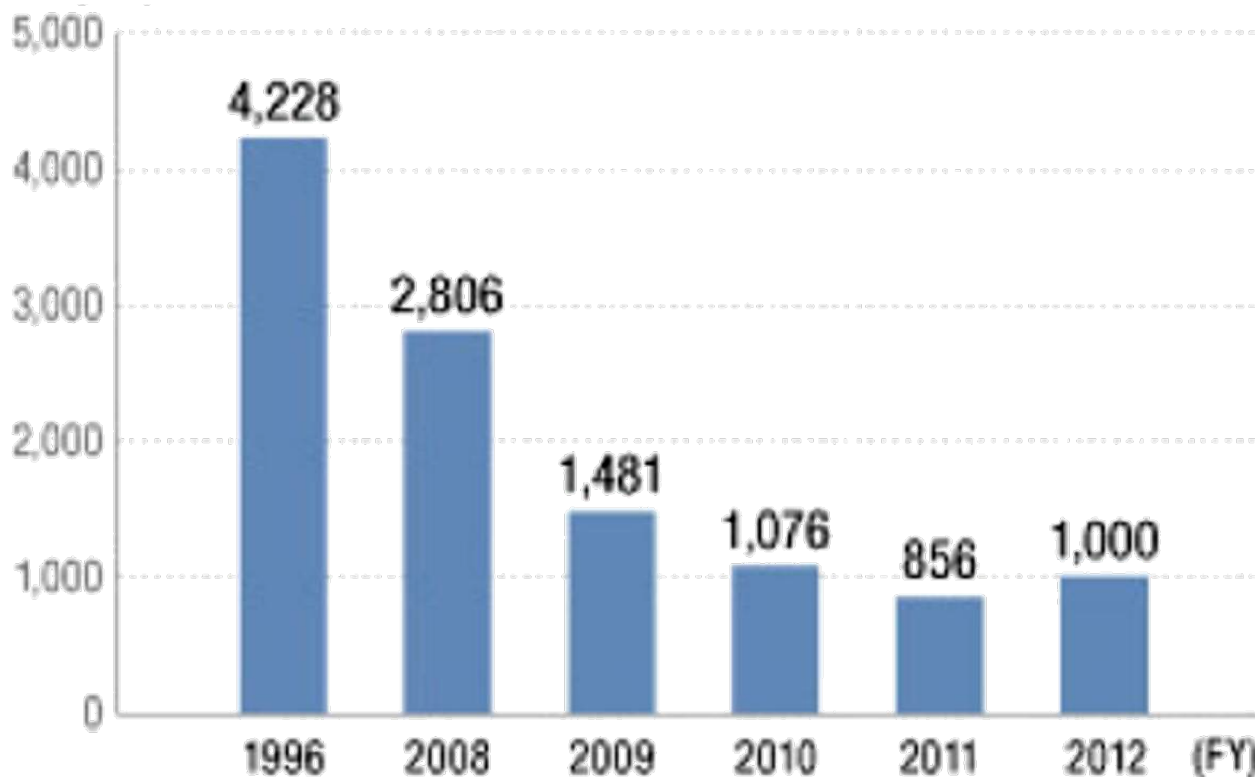

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มบริษัท JSR (ญี่ปุ่น)

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง - ผลิตยางสังเคราะห์
ลดปริมาณการปลดปล่อยสารอินทรีย์ระเหยง่าย 75% (2001-2012)

VOC Emission Volumes

Tons/year

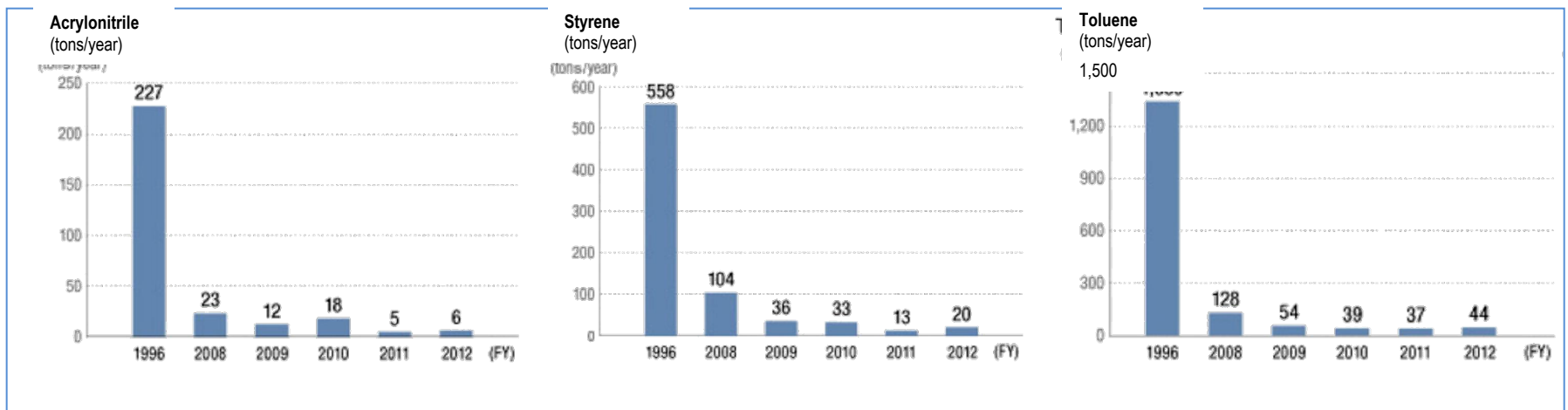
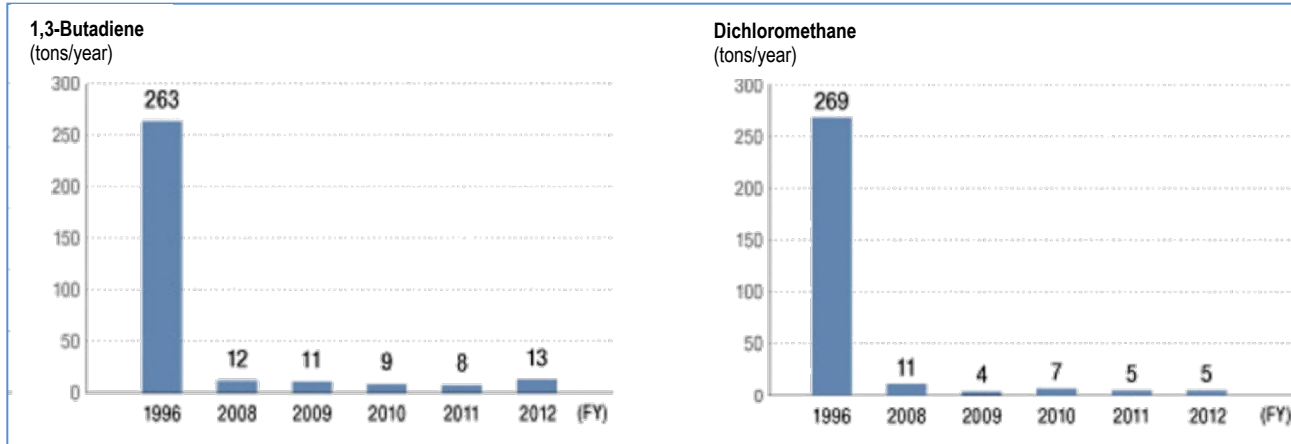

ตัวอย่างการรายงานข้อมูล PRTR และการลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ของกลุ่มบริษัท JSR (ญี่ปุ่น)

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง – ผลิตยางสังเคราะห์

ลดปริมาณการปลดปล่อยสารอินทรีย์ระเหยง่าย 75% (2001-2012)

Source: "JSR CSR Report 2012" http://www.jsr.co.jp/jsr_e/csr/2012/rc05.shtml

ความเป็นไปได้ของกฎหมาย PRTR ในประเทศไทย

การศึกษาร่วมของสถาบันนิด้าและมูลนิธิบูรณะนิเวศ

พ.ศ. 2556-2557

ความเป็นไปได้ของกฎหมาย PRTR ในประเทศไทย

งานสำรวจความเห็นของ ผู้ประกอบการ จังหวัดระยอง

การสำรวจความคิดเห็นของภาคเอกชน
ต่อการพัฒนาระบบการรายงานข้อมูล
การปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ
(PRTR) ของประเทศไทย

มูลนิธิบูรณะนิเวศ
(Ecological Alert and
Recovery – Thailand)

ดร.ปณิดา จันทรสุกรี
นายสุรินทร์ ชุมแก้ว
นางสาวอิตมณฑ์ เจียมสวัสดิ์

- กรกฎาคม-ตุลาคม 2556
- โรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 300 บริษัท ประกอบด้วย
  - 23% โลหะขั้นต้น/ผลิตภัณฑ์โลหะ
  - 20% เคมีภัณฑ์/ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม
  - 16% ยานพาหนะและอุปกรณ์ (รวมซ่อม)
  - 14% แปรรูปไม้/เครื่องเรือน
  - 8% ผลิตภัณฑ์พลาสติก
  - 7% รีไซเคิลและบำบัดกำจัดของเสีย
  - 4% ยาง
  - 2% ผลิตไฟฟ้า
- ในนิคมอุตสาหกรรม 70.59% และนอกเขตนิคมฯ 29.41%
- กิจการ 3 ขนาด
  - เล็ก (เงินทุน ≤ 50 ล้านบาท หรือ คนงาน ≤ 50 คน)
  - กลาง (เงินทุน ≤ 200 ล้านบาท หรือ คนงาน ≤ 200 คน)
  - ใหญ่ (เงินทุน > 200 ล้านบาท หรือ คนงาน > 200 คน)

ความเป็นไปได้ของกฎหมาย PRTR ในประเทศไทย

- 87.88% ของผู้ประกอบการ เห็นว่า “หากประเทศไทยจะมีการ รายงานและเผยแพร่ข้อมูลตามระบบ PRTR เป็นประจำทุกปี การจัดการปัญหามลพิษของประเทศจะดีขึ้น”
- 98.64% ของผู้ประกอบการ ยินดีจะดำเนินการตาม กม. PRTR

เหตุผลที่ผู้ประกอบการยินดีดำเนินการตามกฎหมาย PRTR

1. บริษัทต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่มีขั้นตอนต่าง ๆ คล้ายกับระบบ PRTR
2. กฎหมายนี้จะช่วยพัฒนาระบบต่าง ๆ การจัดการสารเคมีภายในโรงงาน และช่วยลด การปล่อยสารมลพิษ
3. ประสานการใช้ประโยชน์และลดปัญหาความขัดแย้งกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ ประชาชนทราบข้อมูลการปล่อยมลพิษมากขึ้น
4. ประโยชน์ต่อส่วนรวม และทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กร
5. ดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระยะยาว
6. เป็นข้อมูลในการจัดการสิ่งแวดล้อมโรงงาน ความมั่นใจ ความปลอดภัย ให้กับองค์กร และสังคม

สถานการณ์ปัจจุบัน

- มีการขยายโครงการนำร่องโดย คพ. กรอ. และ กนอ. ไปยังจังหวัดสมุทรปราการและชลบุรี
- ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานโครงการนำร่องของปี 2557-2559 ออกเผยแพร่
- มีการทำโครงการนำร่อง JICA PRTR ระยะที่ 2 โดยศึกษาเพื่อขยายระบบ PRTR ไปยังเขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- กระทรวงอุตสาหกรรมได้ประกาศกฎกระทรวง ซึ่งมีสาระส่วนหนึ่งคล้ายคลึงกับระบบ PRTR
- พรรคก้าวไกลได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. .. และนำเสนอสู่รัฐสภาเมื่อ 12 ธ.ค. 63 ซึ่งผ่านช่วงฟังความเห็นประชาชนไปแล้ว (18 ม.ค. 64- 11 ก.พ. 64)

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๗) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

“ข้อ ๗ โรงงานที่มีสารมลพิษหรือสารเคมีตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่ว่าจะเกิดจากการผลิต การครอบครอง หรือการใช้ หรือเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ต้องจัดทำรายงานข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) ปริมาณการผลิต การครอบครอง และการใช้สารมลพิษหรือสารเคมี
- (๒) การเคลื่อนย้ายสารมลพิษหรือสารเคมีออกนอกโรงงาน
- (๓) ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อควบคุมการปลดปล่อยสารมลพิษหรือสารเคมี
- (๔) คุณลักษณะเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- (๕) การตรวจสอบประสิทธิภาพระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
- (๖) การปลดปล่อยสารมลพิษหรือสารเคมี และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม
- (๗) ข้อมูลอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

สุริยะ จิ๊งรุ่งเรืองกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ร่วมคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีและมลพิษ

ด้วยการสนับสนุน

“ร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้าย
สารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....”

มูลนิธิบูรณะนิเวศ

Ecological Alert and Recovery Thailand:

Website: EarthThailand.org

Facebook: www.facebook.com/EarthEcoAlert